เอกสารข้อเท็จจริงด้านการสาธารณสุข
โรคโบทูลิซึม

โรคโบทูลิซึมคืออะไร?

โรคโบทูลิซึมนั้นพบได้ไม่บ่อยแต่เป็นอาการอัมพาตขั้นร้ายแรงซึ่งเกิดจากพิษต่อประสาทที่เกิดขึ้นจากแบคทีเรีย *Clostridium botulinum* โบทูลิซึมแบ่งเป็นสามชนิดหลักๆ
การกินอาหารที่ปนเปื้อนพิษโบทูลิซึมจะทำให้เกิดโรคโบทูลิซึมอาหารเป็นพิษ (foodborne botulism) โบทูลิซึมบาดแผล (wound botulism)
เกิดขึ้นจากพิษที่เกิดจากบาดแผลที่ติดเชื้อ *Clostridium botulinum*
การบริโภคสปอร์ของแบคทีเรียโบทูลินัม
ซึ่งจะไปเจริญเติบโตในลำไส้และปล่อยพิษซึ่งจะทำให้เกิดโรคโบทูลิซึมลำไส้ (intestinal botulism) ในเด็กทารก
และในบางกรณีที่พบน้อยอาจเกิดขึ้นในเด็กและผู้ใหญ่ที่มีความผิดปกติที่ลำไส้ด้วย
โบทูลิซึมทุกชนิดสามารถทำให้เสียชีวิตได้และถือว่าเป็นกรณีฉุกเฉินทางการแพทย์

โรคโบทูลิซึมพบบ่อยแค่ไหน?

โดยเฉลี่ยในแต่ละปี จะมีรายงานกรณีผู้ป่วยโบทูลิซึมประมาณ 110 รายในสหรัฐฯ
โดยจะเป็นอาการโบทูลิซึมอาหารเป็นพิษประมาณ 25%
และอาการโบทูลิซึมลำไส้ในเด็กทารก 72% ในหลายๆ ปีที่ผ่านมา
มีการเปลี่ยนแปลงตัวเลขกรณีของโบทูลิซึมในเด็กทารกและโบทูลิซึมอาหารเป็นพิษเล็กน้อย
แต่มีการเพิ่มขึ้นของโบทูลิซึมบาดแผลเนื่องจากการใช้ยาเสพติดที่ปนเปื้อนหรือฉีดด้วยเข็มที่ไม่สะอาด

โรคโบทูลิซึมแพร่กระจายได้อย่างไร?

โดยปกติแล้ว โบทูลิซึมจะแพร่กระจายผ่านทางอาหารที่ปนเปื้อน
แต่ในบางครั้งก็แพร่กระจายผ่านทางบาดแผลบนผิวหนังที่เปิดกว้างได้ด้วย

เอกสารข้อเท็จจริงนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเท่านั้นและไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรคด้วยตนเองหรือใช้แทนการปรึกษาแพทย์ หากคุณมีข้อสงสัยใดๆ
เกี่ยวกับโรคที่ระบุไว้ด้านบนหรือคุณคิดว่าคุณอาจติดโรคดังกล่าว โปรดปรึกษาแพทย์
เอกสารข้อเท็จจริงฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากหัวข้อต่างๆ
ในเอกสารข้อเท็จจริงของศูนย์การควบคุมและป้องกันโรค (Centers for Disease Control and Prevention)

ฉบับ 11/2009

โบทูลิซึมไม่แพร่กระจายทางอากาศและโดยปกติแล้วจะไม่แพร่กระจายจากบุคคลสู่บุคคล ผู้ที่สัมผัสกับแผลหรืออุปกรณ์ปกปิดแผลที่ติดเชื้อของผู้อื่นอาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อตนเองได้

อาการของโรคโบทูลิซึมเป็นอย่างไร?

อาการโดยปกติของโบทูลิซึมคือการมองเห็นภาพซ้อน ภาพเบลอ เปลือกตาตก พูดไม่ชัด กลืนอาหารหรือน้ำลำบาก ปากแห้ง และกล้ามเนื้ออ่อนแรง
เด็กทารกที่เป็นโบทูลิซึมจะเฉื่อยชา ทานอาหารได้น้อย ท้องผูก
ไม่มีแรงร้องไห้และกล้ามเนื้อไม่แข็งแรง
อาการทั้งหมดนี้เป็นอาการอัมพาตของกล้ามเนื้อที่เกิดขึ้นจากพิษของแบคทีเรีย
หากไม่ได้รับการรักษา อาการเหล่านี้อาจจะพัฒนาเป็นอาการอัมพาตที่แขน ขา ลำตัว และกล้ามเนื้อของระบบหายใจ สำหรับกรณีของโบทูลิซึมอาหารเป็นพิษ
อาการมักจะเริ่มขึ้นภายใน 18 ถึง 36 ชั่วโมงหลังจากกินอาหารที่มีการปนเปื้อน
แต่อาจจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วภายใน 6 ชั่วโมงหรือเกิดขึ้นช้าถึง 10 วันได้

ใช้วิธีการใดในการวินิจฉัยโรคโบทูลิซึม?

แพทย์อาจจะพิจารณาให้มีการตรวจโบทูลิซึมหากผู้ป่วยมีประวัติและอาการทางกายที่น่าสงสัยว่าเป็นโบทูลิซึม อย่างไรก็ตาม
โดยปกติแล้วอาการดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่แพทย์จะพิจารณาให้มีการตรวจโบทูลิซึมได้
โรคอื่นๆ เช่น โรคเส้นประสาทส่วนปลายผิดปกติ (Guillain-Barré syndrome)
โรคเส้นเลือดสมองตีบตัน และโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงก็อาจจะมีอาการเหมือนโรคโบทูลิซึมได้
จึงต้องมีการทดสอบพิเศษเพื่อตัดความเป็นไปได้ของโรคอื่นๆ ออกไป

เอกสารข้อเท็จจริงนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเท่านั้นและไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรคด้วยตนเองหรือใช้แทนการปรึกษาแพทย์ หากคุณมีข้อสงสัยใดๆ
เกี่ยวกับโรคที่ระบุไว้ด้านบนหรือคุณคิดว่าคุณอาจติดโรคดังกล่าว โปรดปรึกษาแพทย์
เอกสารข้อเท็จจริงฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากหัวข้อต่างๆ
ในเอกสารข้อเท็จจริงของศูนย์การควบคุมและป้องกันโรค (Centers for Disease Control and Prevention)

ฉบับ 11/2009

จะรักษาโรคโบทูลิซึมได้อย่างไร?

อาการระบบหายในล้มเหลวและอาการอัมพาตในกรณีของโรคโบทูลิซึมขั้นร้ายแรงนั้นอาจจะต้องมีการใช้เครื่องช่วยหายใจกับผู้ป่วยเป็นเวลาหลายสัปดาห์ร่วมกับการดูแลโดยแพทย์และพยาบาลอย่างใกล้ชิด หลังจากหลายสัปดาห์ผ่านไป อาการอัมพาตจะค่อยๆ ดีขึ้น

หากตรวจพบแต่เนิ่นๆ

โบทูลิซึมอาหารเป็นพิษและโบทูลิซึมบาดแผลจะสามารถรักษาได้โดยใช้ยาต้านพิษ

ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้ผู้ป่วยมีอาการทรุดหนักลง

แต่ก็ต้องใช้เวลาหลายสัปดาห์เพื่อรักษาให้อาการดีขึ้น

แพทย์อาจจะพยายามนำอาหารที่ปนเปื้อนซึ่งยังคงตกค้างอยู่ในลำไส้ออกโดยการทำให้อาเจียนหรือโดยการสวนทวาร

ควรมีการรักษาบาดแผลซึ่งโดยปกติแล้วจะใช้วิธีการผ่าตัดเพื่อนำเอาแหล่งของแบคทีเรียที่ปล่อยพิษออก

การเข้ารับการรักษาอย่างใกล้ชิดในโรงพยาบาลนั้นเป็นปัจจัยหลักของการรักษาโรคโบทูลิซึมทุกประเภท ในปัจจุบัน

การให้ยาต้านพิษเพื่อรักษาโรคโบทูลิซึมในเด็กทารกนั้นยังไม่แพร่หลายนัก

มีภาวะแทรกซ้อนจากโรคโบทูลิซึมหรือไม่?

โบทูลิซึมจะสามารถทำให้เสียชีวิตได้เนื่องจากระบบหายใจล้มเหลว อย่างไรก็ตาม

ในระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา อัตราส่วนของผู้ป่วยโบทูลิซึมที่เสียชีวิตนั้นได้ลดลงจาก 50% เหลือ 8%

ผู้ป่วยโบทูลิซึมขั้นร้ายแรงนั้นอาจต้องใช้เครื่องช่วยหายใจและได้รับการดูแลจากแพทย์และพยาบาลอย่างใกล้ชิดเป็นระยะเวลาหลายๆ เดือน

ผู้ป่วยที่รอดชีวิตจากพิษโบทูลิซึมอาจจะมีอาการอ่อนเพลียและหายใจสั้นเป็นเวลาหลายปีและต้องรับการรักษาในระยะยาวเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ

จะป้องกันโรคโบทูลิซึมได้อย่างไร?

เอกสารข้อเท็จจริงนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเท่านั้นและไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรคด้วยตนเองหรือใช้แทนการปรึกษาแพทย์ หากคุณมีข้อสงสัยใดๆ

เกี่ยวกับโรคที่ระบุไว้ด้านบนหรือคุณคิดว่าคุณอาจติดโรคดังกล่าว โปรดปรึกษาแพทย์

เอกสารข้อเท็จจริงฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากหัวข้อต่างๆ

ในเอกสารข้อเท็จจริงของศูนย์การควบคุมและป้องกันโรค (Centers for Disease Control and Prevention)

ผู้ที่ทำการถนอมอาหารเองที่บ้านต้องทำตามกระบวนการด้านสุขอนามัยอย่างเคร่งครัดเพื่อลดการปนเปื้อนในอาหาร น้ำมันที่ผสมกับกระเทียมหรือสมุนไพรจะต้องเก็บไว้ในตู้เย็น มันฝรั่งที่ถูกอบในระหว่างที่ห่อด้วยฟอยล์อลูมีเนียมควรอุ่นร้อนตลอดจนกระทั่งเสิร์ฟหรือเก็บเข้าตู้เย็น

คุณสามารถขอรับคำแนะนำในการถนอมอาหารด้วยตัวเองได้จากฝ่ายที่รับผิดชอบของประเทศ หรือจากกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (U.S. Department of Agriculture)

อุณหภูมิที่สูงจะสามารถทำลายพิษโบทูลิซึมได้ ดังนั้น

ผู้ที่บริโภคอาหารที่ได้ทำการถนอมอาหารเองควรอุ่นอาหารเป็นเวลา 10 นาทีก่อนรับประทานเพื่อความปลอดภัย เนื่องจากน้ำผึ้งนั้นอาจจะมีสปอร์ของ *Clostridium botulinum* เด็กทารกและเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 12 เดือนจึงไม่ควรรับประทานน้ำผึ้ง

สามารถป้องกันโบทูลิซึมบาดแผลได้โดยการรับการรักษาทางการแพทย์ทันทีเมื่อมีแผลติดเชื้อและอย่าใช้ยาเสพย์ติดชนิดฉีด

คุณจะรับทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้จากที่ใด?

- สำนักงานสาธารณสุขในพื้นที่ของคุณ
- ติดต่อหน่วยงานบริการสถิติวิทยาการระบาด กระทรวงสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมแคนซัส (Kansas Department of Health and Environment, Epidemiologic Services Section) ได้ที่ (877) 427-7317
- http://www.cdc.gov/health/default.htm
- แพทย์ พยาบาล หรือศูนย์การแพทย์ในพื้นที่ของคุณ

เอกสารข้อเท็จจริงนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเท่านั้นและไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรคด้วยตนเองหรือใช้แทนการปรึกษาแพทย์ หากคุณมีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับโรคที่ระบุไว้ด้านบนหรือคุณคิดว่าคุณอาจติดโรคดังกล่าว โปรดปรึกษาแพทย์

เอกสารข้อเท็จจริงฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากหัวข้อต่างๆ ในเอกสารข้อเท็จจริงของศูนย์การควบคุมและป้องกันโรค (Centers for Disease Control and Prevention)

ฉบับ 11/2009